

Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap

Distr: Algemeen
30 april 2019

Origineel: Engels
Alleen Engels, Frans, Russisch en
Spaans

Comité voor de rechten van personen met een handicap

Lijst van kwesties die voorafgaan aan de indiening van het gecombineerde tweede en derde periodieke verslag van België*

A. Doel en algemene verplichtingen (art. 1-4)

1. Gelieve concrete maatregelen aan te geven die de Staat die partij is sinds de herziening van zijn initiële rapport heeft genomen om:

(a) Zijn binnenlandse wetgeving in overeenstemming brengen met al zijn verplichtingen uit hoofde van het Verdrag op federaal, regionaal en gemeenschapsniveau, en zorgen voor nauwe samenwerking tussen deze niveaus;

(b) ervoor zorgen dat het regelgevingskader met betrekking tot personen met een handicap en de uitvoering ervan in overeenstemming zijn met het mensenrechtenmodel voor personen met een handicap dat in het verdrag is vastgelegd;

(c) Ervoor zorgen dat de concepten van invaliditeit op federaal, regionaal en gemeenschapsniveau consistent zijn en niet leiden tot ongelijke toegang tot rechten en diensten in de hele Staat die partij is.

2. Gelieve informatie te verstrekken over nationale plannen of strategieën die specifiek gericht zijn op de rechten van personen met een handicap en over plannen of strategieën waarin handicaps zijn geïntegreerd.

3. Gelieve informatie te verstrekken over de maatregelen die zijn genomen om de volledige en effectieve participatie van personen met een handicap, via hun representatieve organisaties, te waarborgen in alle stadia van alle wetgeving en beleid met betrekking tot handicaps, inclusief bij het ontwerp, de implementatie en herziening, en in andere beleids- en besluitvormingsprocessen, op federaal, regionaal en gemeenschapsniveau.

4. Geef informatie over concrete maatregelen die zijn genomen om adviesraden op federaal, regionaal en gemeenschapsniveau op te richten en hiervoor voldoende middelen toe te wijzen (CRPD/C/BEL/CO/1, par. 10).

B. Specifieke rechten (art. 5-30)

Gelijkheid en non-discriminatie (art. 5)

5. Geef informatie over maatregelen die zijn genomen om:

(a) Het wetgevingskader tegen discriminatie versterken en de uitvoering ervan verbeteren om alle vormen van discriminatie op grond van een handicap te bestrijden,

* Goedgekeurd door het Comité tijdens zijn eenentwintigste zitting (11 maart-5 april 2019).

waaronder kruiselingse en meervoudige discriminatie, discriminatie door associatie en discriminatie op grond van eerdere gezondheidsstatus;

(b) De rechtsmiddelen te herzien die zijn voorzien in de antidiscriminatiewet (CRPD/C/BEL/CO/1, par. 12) en te zorgen voor rechtsmiddelen en compensatie voor slachtoffers van discriminatie op grond van een handicap, waaronder intersectieve en meervoudige discriminatie.

Vrouwen met een handicap (art. 6)

6. Geef informatie over maatregelen die zijn genomen om:

(a) Voorkomen van intersectieve en meervoudige vormen van discriminatie van vrouwen en meisjes met een handicap en mainstreamen van een gendergelijkheidsperspectief in wetgeving en beleid met betrekking tot handicaps en een gehandicaptenperspectief in wetgeving en beleid met betrekking tot vrouwen;

(b) empowerment van vrouwen en meisjes met een handicap op federaal, regionaal en gemeenschapsniveau, onder meer door hun toegang tot onderwijs en werkgelegenheid te waarborgen.

Kinderen met een handicap (art. 7)

7. Geef informatie over:

(a) maatregelen die zijn genomen om de eerbiediging van het recht van kinderen met een handicap op een gezinsleven te waarborgen, waaronder maatregelen ter ondersteuning van kinderen met een handicap in pleeggezinnen en toegang tot vroegtijdige interventie en andere inclusieve diensten;

(b) het aantal kinderen met een handicap dat niet bij hun familie woont, met inbegrip van kinderen die in instellingen zijn geplaatst, en de financiële en andere middelen die worden geïnvesteerd om ervoor te zorgen dat zij uit de instellingen worden verwijderd en de overgang naar een leven in de gemeenschap maken.

Bewustmaking (art. 8)

8. Geef informatie over:

(a) het aannemen en uitvoeren van actieplannen en strategieën op federaal, regionaal en gemeenschapsniveau om het bewustzijn van de rechten van personen met een handicap en het verdrag te vergroten;

(b) specifieke maatregelen die zijn genomen om een positief beeld van personen met een handicap te bevorderen en misvattingen en stereotypen met betrekking tot deze personen uit te bannen, met name in de media;

(c) de wijze waarop gehandicaptenorganisaties betrokken zijn geweest bij de ontwikkeling en uitvoering van bewustmakingsplannen en -strategieën, en over de resultaten van deze plannen en strategieën.

Toegankelijkheid (art. 9)

9. Geef informatie over maatregelen die zijn genomen om:

(a) De toegankelijkheid waarborgen van alle faciliteiten en diensten die openstaan voor of verleend worden aan het publiek op alle niveaus, in het bijzonder diensten op het gebied van onderwijs, gezondheidszorg en sociale diensten;

(b) alle openbaarvervoerssystemen en stedelijke en plattelandsinfrastructuur toegankelijk maken voor alle personen met een handicap en specifieke acties aangeven met een duidelijk tijdschema, meetbare uitgangswaarden en indicatoren;

(c) Adequaat toezicht houden op de toewijzing van middelen gericht op het wegnemen van belemmeringen voor toegankelijkheid en zorgen voor voortdurende training voor relevant toezichthoudend personeel;

(d) Het opleggen van sancties, waaronder financiële sancties, voor het niet naleven van de toegankelijkheidsnormen sinds de publicatie van de vorige slotopmerkingen;

(e) Permanente training over toegankelijkheid door middel van universeel ontwerp opnemen als onderdeel van verplichte curricula voor professionals zoals architecten, ontwerpers, ingenieurs en programmeurs.

Risicosituaties en humanitaire noodsituaties (art. 11)

10. Geef informatie over maatregelen die zijn genomen om:

(a) Ervoor zorgen dat asielzoekers en vluchtelingen met een handicap snel worden geïdentificeerd, zodat zij kunnen beschikken over toegankelijke huisvesting en individuele ondersteunende diensten;

(b) Rampenrisicobeheer volledig toegankelijk en inclusief gehandicapten maken, in overeenstemming met het Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030;

(c) Zorgen voor zinvol overleg met en betrokkenheid van gehandicaptenorganisaties bij het ontwerp en de uitvoering van strategieën voor rampenrisicovermindering en humanitaire hulpprogramma's.

Gelijke erkenning voor de wet (art. 12)

11. Geef informatie over:

(a) Maatregelen die zijn genomen om ervoor te zorgen dat de wetgeving van de Staat die partij is en de tenuitvoerlegging daarvan, met inbegrip van de onlangs herziene wet van 17 maart 2013, de verwezenlijking van het recht op gelijke erkenning voor de wet en het recht op ondersteunde besluitvorming waarborgen;

(b) Concrete maatregelen die zijn genomen om personen met een handicap ondersteuning te bieden bij de besluitvorming, in overeenstemming met algemeen commentaar nr. 1 (2014) van het Comité over gelijke erkenning voor de wet, waaronder de beschikbaarstelling van financiële en personele middelen voor vrederechters;

(c) Opleiding voor alle actoren op federaal, regionaal en gemeenschapsniveau, waaronder ambtenaren, rechters en maatschappelijk werkers, over de verplichtingen van de Staat die partij is onder het Verdrag, in het bijzonder onder artikel 12.

Toegang tot de rechter (art. 13)

12. Geef informatie over maatregelen die op federaal, regionaal en gemeenschapsniveau zijn genomen om:

(a) Regelmatig opleidingen aanbieden over de rechten van personen met een handicap en het mensenrechtenmodel van handicaps aan personeel dat in de justitiële sector werkt, waaronder advocaten, openbare aanklagers, rechters en rechtbankmedewerkers;

(b) individuele behoeften te beoordelen en geïndividualiseerde ondersteuning te bieden aan personen met een handicap die gedetineerd zijn, en ervoor te zorgen dat de relevante informatie voor hen toegankelijk is zodat zij kunnen deelnemen aan gerechtelijke procedures;

(c) voorzien in procedurele voorzieningen voor personen met een handicap in gerechtelijke procedures. Vermeld informatie over het aantal beschikbare gebarentolken, de fysieke toegankelijkheid van gerechtsgebouwen en de beschikbaarheid van officiële informatie in toegankelijke formaten, waaronder braille en Easy Read.

Vrijheid en veiligheid van de persoon (art. 14)

13. Gelieve informatie te verstrekken over de maatregelen die zijn genomen om de wettelijke bepalingen te herzien die vrijheidsberoving op grond van een handicap mogelijk maken, met inbegrip van de wet van 5 mei 2014 en de wet op de geestelijke gezondheid

van 1990, en om ervoor te zorgen dat de verlening van diensten in de gezondheidszorg, met inbegrip van alle diensten in de geestelijke gezondheidszorg, gebaseerd is op de vrije en geïnformeerde toestemming van de betrokken personen.

14. Gelieve informatie te verschaffen over het standpunt van de Staat die partij is in de besprekingen over de goedkeuring van het ontwerp van aanvullend protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de waardigheid van het menselijk wezen met betrekking tot de toepassing van de biologie en de geneeskunde, getiteld "De bescherming van de rechten van de mens en de waardigheid van personen met een geestelijke stoornis met betrekking tot onvrijwillige plaatsing en onvrijwillige behandeling", gezien het feit dat het ontwerp van aanvullend protocol inbreuk maakt op verschillende bepalingen van het Verdrag.

Vrijwaring van foltering en wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing (art. 15)

15. Gelieve informatie te verstrekken over maatregelen die zijn genomen om het gebruik van fysieke en chemische dwangmaatregelen, isolatie en andere niet-consensuele praktijken op personen met een verstandelijke of psychosociale handicap af te schaffen, in het bijzonder op personen die in psychiatrische ziekenhuizen en andere instellingen verblijven.

Vrijwaring van uitbuiting, geweld en misbruik (art. 16)

16. Geef informatie over:

(a) maatregelen die zijn genomen om personen met een handicap, met name vrouwen, kinderen en ouderen met een handicap, te beschermen tegen uitbuiting, geweld en misbruik, met inbegrip van alle vormen van huiselijk en institutioneel geweld;

(b) het opstellen van protocollen voor de vroegtijdige opsporing van geweld, met name in institutionele omgevingen, voor het voorzien in procedurele voorzieningen voor het verzamelen van getuigenissen van slachtoffers, voor de vervolging van diegenen die verantwoordelijk zijn voor geweldsmisdrijven en voor het soort genoegdoening dat personen met een handicap die het slachtoffer zijn van geweld ontvangen.

De integriteit van de persoon beschermen (art. 17)

17. Geef aan welke maatregelen zijn genomen om niet-consensuele behandeling van personen met een handicap te verbieden en te voorkomen, waaronder gedwongen sterilisatie, en om intersekse personen te beschermen tegen het ondergaan van onnodige conversiechirurgie.

Zelfstandig wonen en opgenomen worden in de gemeenschap (art. 19)

18. Geef informatie over:

(a) Stappen die zijn ondernomen om actieplannen voor personen met een handicap op federaal, regionaal en gemeenschapsniveau uit te voeren om ervoor te zorgen dat personen met een handicap het recht hebben om onafhankelijk te leven en in de gemeenschap te worden opgenomen, en om plannen uit te voeren om wachtlijsten voor toegang tot persoonlijke assistentiebudgetten en andere diensten en ondersteuning weg te werken;

(b) Stappen die zijn ondernomen om een effectieve deinstitutionaliseringstrategie, met een duidelijk tijdschema, uit te voeren voor alle personen die in instellingen wonen. Vermeld het aantal gehandicapten dat tot nu toe uit instellingen is verwijderd en geef details over hun huidige situatie;

(c) Maatregelen die zijn genomen om alle personen met een handicap in staat te stellen gebruik te maken van hun recht om vrij hun verblijfplaats te kiezen op voet van gelijkheid met anderen, en toegang te hebben tot een volledig aanbod van diensten thuis en andere gemeenschapsdiensten voor het dagelijkse leven, met inbegrip van persoonlijke assistentie;

(d) Het gebruik van Europese structuur- en investeringsfondsen en nationale fondsen voor persoonlijke hulp en zelfstandig wonen. Vermeld exacte gegevens, in absolute en relatieve cijfers, over de verstrekte middelen.

Persoonlijke mobiliteit (art. 20)

19. Geef informatie over maatregelen die zijn genomen om:

(a) De persoonlijke mobiliteit van alle personen met een handicap op alle gebieden van het leven te vergemakkelijken, onder meer door individuele ondersteuning en aanpassing van de omgeving;

(b) ervoor te zorgen dat personen met een handicap en hun familieleden toegang hebben tot de persoonlijke mobiliteitshulpmiddelen, hulpmiddelen en andere ondersteunende technologieën die zij nodig hebben.

Vrijheid van meningsuiting en van informatie (art. 21)

20. Geef informatie over:

(a) Of de autoriteiten op federaal, gewestelijk en gemeenschapsniveau officiële informatie in alle toegankelijke formaten ter beschikking stellen;

(b) opleidingsprogramma's voor gebarentaaltolken en maatregelen die zijn genomen om ervoor te zorgen dat personen met een handicap toegang hebben tot openbare informatie en de massamedia in alle toegankelijke en bruikbare formaten, met inbegrip van braille, "Easy Read" en gewone taal, en via doofblindentolken, gebarentaal, audiobeschrijving en ondertiteling.

Respect voor huis en gezin (art. 23)

21. Geef informatie over concrete maatregelen om:

(a) Steun bieden aan ouders van kinderen met een handicap, met name moeders, die vaak hun baan opzeggen om voor hun kinderen te zorgen;

(b) te waarborgen dat personen met een handicap hun rechten kunnen uitoefenen en hun verantwoordelijkheden kunnen nakomen met betrekking tot ouderschap en adoptie van kinderen of soortgelijke instellingen op voet van gelijkheid met anderen;

(c) ervoor te zorgen dat personen met een handicap toegang hebben tot op hun leeftijd afgestemde informatie en voorlichting over seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, met inbegrip van gezinsplanning.

Onderwijs (art. 24)

22. Geef informatie over:

(a) Stappen die zijn genomen om een samenhangende en inclusieve onderwijsstrategie aan te nemen en uit te voeren in alle gemeenschappen van de staat die partij is, om het parallelle onderwijssysteem, dat speciaal onderwijs omvat, om te vormen tot een kwalitatief hoogwaardig, inclusief systeem dat ondersteuning biedt in het reguliere systeem voor alle kinderen met een handicap, waaronder kinderen met een verstandelijke beperking. Gelieve informatie te verstrekken over de benchmarks, referentiepunten en indicatoren die voor de strategie zijn gebruikt en over de middelen die voor de uitvoering ervan zijn toegewezen;

(b) de financiële, materiële en personele middelen die beschikbaar zijn om leerlingen met een handicap individuele ondersteuning te bieden, en over de toepasselijke toegankelijkheidsnormen in het kader van inclusief onderwijs;

(c) maatregelen om de opleiding en indienstneming van docenten met een handicap te bevorderen en aan te moedigen.

Gezondheid (art. 25)

23. Geef informatie over maatregelen die zijn genomen om:

(a) ervoor te zorgen dat faciliteiten en diensten in de gezondheidszorg, met inbegrip van gespecialiseerde diensten, toegankelijk en betaalbaar zijn voor alle personen met een handicap;

(b) gezondheidswerkers en ondersteunend personeel opleiden over het mensenrechtenmodel van handicaps en over maatregelen om een einde te maken aan discriminerende en negatieve houdingen tegenover en stereotypering van personen met een handicap, in het bijzonder personen met psychosociale of verstandelijke handicaps.

Habilitatie en rehabilitatie (art. 26)

24. Kunt u informatie verstrekken over de maatregelen die zijn genomen om ervoor te zorgen dat habilitatie- en revalidatiediensten:

(a) ontworpen en uitgevoerd om personen met een handicap in staat te stellen een zo groot mogelijke zelfstandigheid en volledige fysieke, mentale, sociale en beroepsbekwaamheid te bereiken en te behouden, en volledig te worden opgenomen in en deel te nemen aan alle aspecten van het leven;

(b) toegankelijk en betaalbaar zijn en ervoor zorgen dat ze op niet-discriminerende basis en in overeenstemming met het mensenrechtenmodel voor personen met een handicap worden verstrekt.

Werk en tewerkstelling (art. 27)

25. Geef informatie over maatregelen die zijn genomen om:

(a) Programma's verbeteren om de arbeidsparticipatie van personen met een handicap, met name vrouwen met een handicap, in zowel de particuliere als de openbare sector te vergroten;

(b) het vergemakkelijken van de overgang van personen met een handicap van werkloosheid of werk in sociale werkplaatsen naar werk op de open arbeidsmarkt;

(c) barrières en discriminatie van personen met een handicap in het wervingsproces en op de werkplek aanpakken, waaronder gevallen waarin redelijke aanpassingen ontbreken;

(d) Het Verdrag naleven bij het implementeren van doelstelling 8.5 van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen.

Behoorlijke levensstandaard en sociale bescherming (art. 28)

26. Beschrijf de maatregelen die zijn genomen om:

(a) Integreer handicaps in strategieën ter bestrijding van armoede en dakloosheid. Richt u in het bijzonder op de situatie van vrouwen, kinderen en ouderen met een handicap;

(b) ervoor zorgen dat sociale bescherming en ondersteunende diensten worden geboden aan personen met een handicap, rekening houdend met de extra kosten die samenhangen met een handicap;

(c) De huidige achterstand bij het indienen van aanvragen voor sociale beschermingsmaatregelen bij het Directoraat-generaal Personen met een handicap van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid wegwerken.

Deelname aan het politieke en openbare leven (art. 29)

27. Geef informatie over maatregelen die zijn genomen om:

(a) het recht van alle personen met een handicap, met inbegrip van personen met een verstandelijke of psychosociale handicap, om deel te nemen aan het politieke en openbare leven te waarborgen. Gelieve informatie te verstrekken over de herziening van wettelijke bepalingen, zoals de artikelen 492 en 497 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 7 van de Kieswet, die voorzien in de opschorting van het stemrecht op grond van een handicap;

(b) Ervoor te zorgen dat de stemomgeving en het stemmateriaal volledig toegankelijk zijn en dat maatregelen ten behoeve van kiezers met een handicap de eerbiediging van het stemgeheim waarborgen;

(c) te zorgen voor de effectieve vertegenwoordiging van personen met een handicap, in het bijzonder vrouwen met een handicap, in politieke en openbare besluitvormingsfuncties op federaal, regionaal en gemeenschapsniveau.

Deelname aan het culturele leven, recreatie, vrijetijdsbesteding en sport (art. 30)

28. Geef informatie over maatregelen die zijn genomen om:

(a) de toegankelijkheid van sportfaciliteiten, musea, cultureel en natuurlijk erfgoed en andere plaatsen die relevant zijn voor het culturele leven van personen met een handicap te verbeteren;

(b) Tenuitvoerlegging van het Verdrag van Marrakesh ter vergemakkelijking van de toegang tot uitgegeven werken voor personen die blind, slechtziend of anderszins gehandicapt zijn.

C. Specifieke verplichtingen (art. 31-33)

Statistieken en gegevensverzameling (art. 31)

29. Gelieve bijgewerkte informatie te verstrekken over de maatregelen die de Staat die partij is heeft genomen om het verzamelen, analyseren en verspreiden van gegevens over de rechten van personen met een handicap te systematiseren, om het overheidsbeleid beter vorm te geven en om overheidsmaatregelen uit te splitsen naar onder meer geslacht, leeftijd, etniciteit, soort handicap, onderwijs- en werkgelegenheidsstatus en rechten op sociale bescherming, met name rekening houdend met de korte reeks vragen over handicaps van de Washington-groep.

Internationale samenwerking (art. 32)

30. Geef informatie over de maatregelen die de Staat die partij is heeft genomen om ervoor te zorgen dat al zijn internationale ontwikkelingsprogramma's en -activiteiten inclusief en toegankelijk zijn voor alle personen met een handicap. Houd rekening met de verbanden tussen de effectieve implementatie van het Verdrag en de 2030 Agenda voor Duurzame Ontwikkeling.

Nationale implementatie en monitoring (art. 33)

31. Geef informatie over:

(a) Coördinatie en samenwerking tussen de aangewezen focal points in verschillende regio's en gemeenschappen;

(b) Het mandaat en de personele, financiële en technische middelen van Unia (het Interfederaal Centrum voor Gelijke Kansen), dat is aangewezen als onafhankelijk toezichtsmechanisme krachtens artikel 33, lid 2, van het Verdrag;

(c) maatregelen die zijn getroffen om de volledige en effectieve participatie van personen met een handicap en hun representatieve organisaties in de uitvoering van en het toezicht op het verdrag te waarborgen.